

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Toimenpiteiden vesilintuseuranta

Markku Mikkola-Roos
Vanhempi tutkija, Suomen ympäristökeskus

Seurannan tavoitteet ja kohteet

- Linnuston seurantatutkimuksen päätavoite on selvittää, mitä vaikutuksia kohteilla tehtävillä kunnostus- ja hoitotoimenpiteillä on pesimälinnustoon, erityisesti lajiston koostumukseen, eri lajien parimääriin ja elinpiirien sijoittumiseen.
- Tärkeimpänä seurantakohteena ovat pesivien lintujen lajikohtaiset parimäärät ja biomassat. Kohteiden muuttoaikaista merkitystä selvittäessä tutkitaan muutolla levähtävien lajien yksilömääriä.

Seurannan tavoitteet ja kohteet

- Tässä yhteydessä kohteella tarkoitetaan koko lintuvesikohdetta.
- Linnuston nykytila selvitetään kaikilla kohteilla hankkeen alussa, toimenpiteiden toteutuksen jälkeen ja hankkeen lopussa.

Pesimälinnusto

- Kohteiden vesialueiden vesilinnut lasketaan kiertolaskenta- tai pistelaskentamenetelmällä kolmeen kertaan
- Laskennassa valitaan tähystyspaikat siten, että havaintosektorit kattavat koko kosteikkoalueen
- Havainnointipisteet ja –sektorit tallennetaan paikkatietoina ympäristöhallinnon ja Luomuksen järjestelmiin

Laskenta-ajankohdat

Alue	1. laskenta	2. laskenta	3. laskenta
Etelä- ja Lounais-Suomen rannikkoalue	28.4.–10.5.	14.–20.5.	22.-29.5.
Etelä- ja Keski-Suomen sisämaa-alue, Pohjois-Pohjanmaan rannikko	1.–15.5.	15.-25.5	28.5-10.6.
Pohjois-Suomi	10.–25.5.	26.5.–5.6.	10.-15.6.

Vesilintujen poikastuotto

- Vesilintujen poikuelaskennoilla saadaan tietoa pesinnän onnistumisesta ja poikastuotosta. Poikuelaskennoilla saadaan myös arvokasta tietoa siitä, miten vesilinnut käyttävät uusia avovesialueita ja allikoita, joita syntyy kunnostustoimenpiteiden tuloksena. Poikuelaskennat ovat ainoa tapa seurata onko pienpetopyynnillä vaikutusta vesi- ja kosteikkolinnuston pesimätulokseen ja poikastuottoon. Myös ravintoketjukurannostuksen yhteydessä poikuelaskennat ovat suositeltavia.

Poikuelaskennan menetelmä

- Poikuelaskennat tehdään samanlaisella kierto- tai pistelaskentamenetelmällä kuin vesilintulaskennatkin
- Kaikki havaitut vesilinnut eritellään tarkoin: yksinäiset aikuiset, poikaslinnut ja emojen seurassa olevat poikueet. Vesilintupoikueista merkitään muistiin sen sijainti ja poikastenikä viikon tarkkuudella (Pirkola & Högmänder 1968)
- Kullakin kohteella tehdään kaksi poikuelaskentaa 25.6.-20.7. välisenä aikana noin 15 päivän välein

Muutolla levähtävä linnusto

- Levähtäjälaskentoja on tarpeen tehdä vain kohteilla, joilla tiedetään olevan merkittävää arvoa kosteikkolintujen levähdysalueina sekä kohteilla, joille tehdään laajemmassa mittakaavassa levähtävää lajistoa hyödyttäviä kunnostus- ja hoitotoimia. Tällaisia toimia ovat yli 10 hehtaarin laidun- ja niittomurskausalueet, vedenpinnan nosto- ja ravintoketjukurinnot.

Levähäjäälaskentojen menetelmä

- Muutolla lepäilevät linnut lasketaan ennalta rajatuilta alueilta joko piste- tai kiertolaskentamenetelmällä siten, että koko tutkimusalue tulee katetuksi. Laskenta toistetaan huhtikuun alun ja kesäkuun alun välillä 10-15 kertaa ja heinäkuun alun ja marraskuun lopun välillä 15-20 kertaa.

Kiitos!

